

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Instytucje polityczne współczesnych państw Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Zarządzanie państwem Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil praktyczny		Cykl dydaktyczny 2024/25 Kod zajęć 14ZPAS.120.11538.24 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty ogólne
Koordynator zajęć	Tadeusz Wallas	
Prowadzący zajęcia	Tadeusz Wallas, Marcin Łukaszewski	
Okres Semestr 2	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia - Wykład: 30, Egzamin - Ćwiczenia: 15, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 5

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	dostarczenie wiedzy o: istocie systemu politycznego, jego elementach składowych i typach oraz miejscu takiego systemu w systemie społecznym; wzajemnych relacjach pomiędzy elementami systemu politycznego; ideach i wartościach, na których opiera się funkcjonowanie współczesnych systemów politycznych; organizacjach i instytucjach funkcjonujących w systemie politycznym; normach regulujących funkcjonowanie systemów politycznych, a także tendencjach w rozwoju systemów politycznych we współczesnym świecie.
C2	wyuczenie umiejętności: stosowania wiedzy o systemach politycznych do analizy i oceny życia politycznego we współczesnych państwach; wyróżniania form systemów politycznych; odwoływania się do wiedzy o systemach politycznych w debatach publicznych i aktywności zawodowej oraz obywatelskiej.
C3	poszerzenie i nabycie kompetencji umożliwiających: samodzielne poszerzanie wiedzy o systemach politycznych; podjęcie pracy zawodowej w instytucjach i organizacjach publicznych; kierowanie się ideami i wartościami właściwymi dla demokratycznych form organizacji życia społecznego.

Wymagania wstępne

Student, który rozpoczyna zajęcia z modułu:

ma podstawową wiedzę o społeczeństwie, państwie, prawie i polityce;

potrafi wyszukiwać informacje w różnych źródłach i opracowaniach;

ma potrzebę poszerzenia wiedzy o życiu społecznym i przekazywania jej innym;

rozumie znaczenie takiej wiedzy w pracy zawodowej i aktywności publicznej.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna przedmiot badań oraz pole badawcze nauki o systemach politycznych.	ZPA_K1_W01, ZPA_K1_W02, ZPA_K1_W03, ZPA_K1_W04, ZPA_K1_W06, ZPA_K1_W07, ZPA_K1_W08, ZPA_K1_W11	Egzamin pisemny
W2	zna pojęcia wykorzystywane do opisu i analizy systemów politycznych oraz typologie systemów politycznych.	ZPA_K1_W01, ZPA_K1_W02, ZPA_K1_W03, ZPA_K1_W04, ZPA_K1_W06, ZPA_K1_W07, ZPA_K1_W08	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne
W3	zna idee i wartości polityczne stanowiące podstawę danego systemu politycznego.	ZPA_K1_W01, ZPA_K1_W02, ZPA_K1_W03, ZPA_K1_W04, ZPA_K1_W06, ZPA_K1_W07, ZPA_K1_W08	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
W4	zna organizacje i instytucje składające się na organizację życia politycznego współczesnego społeczeństwa.	ZPA_K1_W01, ZPA_K1_W02, ZPA_K1_W03, ZPA_K1_W04, ZPA_K1_W06, ZPA_K1_W07, ZPA_K1_W08	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne
W5	zna normy polityczne, w tym prawne, regulujące funkcjonowanie współczesnych systemów politycznych.	ZPA_K1_W01, ZPA_K1_W02, ZPA_K1_W03, ZPA_K1_W04, ZPA_K1_W06, ZPA_K1_W07, ZPA_K1_W08	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne
W6	zna typy współczesnych systemów politycznych.	ZPA_K1_W01, ZPA_K1_W02, ZPA_K1_W03, ZPA_K1_W04, ZPA_K1_W06, ZPA_K1_W07, ZPA_K1_W08	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi wykorzystać podstawową wiedzę z zakresu systemów politycznych do analizy i oceny zjawisk społeczno-politycznych.	ZPA_K1_U01, ZPA_K1_U05, ZPA_K1_U07	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne
U2	potrafi stosować podstawowe kategorie pojęciowe z zakresu systemów politycznych w działalności zawodowej i publicznej.	ZPA_K1_U01, ZPA_K1_U05, ZPA_K1_U07	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne
U3	potrafi dostrzec znaczenie idei i wartości politycznych w życiu społecznym.	ZPA_K1_U01, ZPA_K1_U05, ZPA_K1_U07	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne
U4	potrafi włączyć się w działania wybranych organizacji i instytucji politycznych.	ZPA_K1_U01, ZPA_K1_U05, ZPA_K1_U06, ZPA_K1_U07	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne
U5	potrafi analizować i wykorzystać w działaniu normy polityczne, w tym zawartość konstytucji.	ZPA_K1_U01, ZPA_K1_U05, ZPA_K1_U06, ZPA_K1_U07	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne
U6	potrafi opisać i ocenić formy organizacji życia politycznego we współczesnych państwach oraz prognozować ich ewolucję.	ZPA_K1_U01, ZPA_K1_U05, ZPA_K1_U06, ZPA_K1_U07	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	zdaje sobie sprawę z konieczności poszerzania i aktualizowania wiedzy na temat organizacji życia politycznego.	ZPA_K1_K01, ZPA_K1_K02, ZPA_K1_K05	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne
K2	jest przygotowany/przygotowana do aktywnego uczestniczenia w życiu publicznym..	ZPA_K1_K01, ZPA_K1_K02, ZPA_K1_K05	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
K3	wyróżnia się otwartością na nowe doświadczenia, profesjonalizm oraz innowacyjność.	ZPA_K1_K01, ZPA_K1_K02, ZPA_K1_K05	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Istota i elementy składowe systemu politycznego (idee i wartości polityczne, organizacje i instytucje polityczne oraz normy polityczne). Wzajemne relacje pomiędzy systemem politycznym a innymi elementami systemu społecznego.	W1, W2, W3, W4, W5, W6, U1, U2, U3, U4, U5, U6, K1, K2, K3	Wykład
2.	Państwo jako najważniejszy element systemu politycznego, system polityczny a ustroj polityczny.	W1, W2, W3, W4, W5, W6, U1, U2, U3, U4, U5, U6, K1, K2, K3	Wykład
3.	Istota, rodzaje i treść konstytucji. Inne normy polityczne.	W1, W2, W3, W4, W5, W6, U1, U2, U3, U4, U5, U6, K1, K2, K3	Wykład
4.	Klasyfikacje systemów politycznych. System demokratyczny a niedemokratyczny.	W1, W2, W3, W4, W5, W6, U1, U2, U3, U4, U5, U6, K1, K2, K3	Wykład
5.	Instytucje demokratycznego państwa (demokracja bezpośrednia i pośrednia).	W1, W2, W3, W4, W5, W6, U1, U2, U3, U4, U5, U6, K1, K2, K3	Wykład
6.	Istota systemu wyborczego. Typologie systemów wyborczych. Regulacje prawne systemu wyborczego.	W1, W2, W3, W4, W5, W6, U1, U2, U3, U4, U5, U6, K1, K2, K3	Wykład
7.	System czteroprzymiotnikowy i pięcioprzymiotnikowy. Systemy mieszane. Metody ustalania wyników wyborów.	W1, W2, W3, W4, W5, W6, U1, U2, U3, U4, U5, U6, K1, K2, K3	Wykład
8.	Ruchy i organizacje polityczne. Istota, funkcje i typy partii politycznych.	W1, W2, W3, W4, W5, W6, U1, U2, U3, U4, U5, U6, K1, K2, K3	Wykład
9.	System partyjny jako element systemu politycznego (pojęcie i zasadnicze typy systemów partyjnych we współczesnych państwach).	W1, W2, W3, W4, W5, W6, U1, U2, U3, U4, U5, U6, K1, K2, K3	Wykład
10.	Koncepcja trójpodziału oraz jedności władzy. Formy współczesnych systemów politycznych.	W1, W2, W3, W4, W5, W6, U1, U2, U3, U4, U5, U6, K1, K2, K3	Wykład
11.	Organizacja, zasady powoływania oraz funkcjonowania władzy ustawodawczej, wykonawczej i sądowniczej oraz relacje między tymi władzami.	W1, W2, W3, W4, W5, W6, U1, U2, U3, U4, U5, U6, K1, K2, K3	Wykład
12.	Systemy polityczne wybranych państw niedemokratycznych.	W1, W2, W3, W4, W5, W6, U1, U2, U3, U4, U5, U6, K1, K2, K3	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
13.	Specyfika systemów politycznych w Ameryce Południowej, Ameryce Łacińskiej, Azji, Oceanii, Bliskim Wschodzie, Afryce, Europie Zachodniej oraz w Europie Środkowo-Wschodniej. Aktualne tendencje w kształtowaniu się systemów politycznych we współczesnym świecie.	W1, W2, W3, W4, W5, W6, U1, U2, U3, U4, U5, U6, K1, K2, K3	Wykład
14.	System polityczny Wielkiej Brytanii jako przykład systemu parlamentarno-gabinetowego. Źródła prawa konstytucyjnego. Struktura terytorialna państwa. Charakterystyka systemu partyjnego. System wyborczy. Parlament Zjednoczonego Królestwa – pozycja ustrojowa Izby Gmin i Izby Lordów. System wyborczy do Izby Gmin. Pozycja ustrojowa króla. Tryb powoływania gabinetu. Gabinet a rząd. Zadania premiera. Opozycja JKM. Funkcje „gabinetu cieni”. Organizacja wymiaru sprawiedliwości.	W1, W2, W3, W4, W5, W6, U1, U2, U3, U4, U5, U6, K1, K2, K3	Ćwiczenia
15.	System polityczny Stanów Zjednoczonych jako przykład systemu prezydenckiego. Konstytucja. Zasada federalizmu i podziału władzy. Charakterystyka systemu partyjnego. Struktura organizacyjna Partii Demokratycznej i Partii Republikańskiej. System wyborczy. Instytucja prawyborów. Tryb wyboru prezydenta i wiceprezydenta. Pozycja ustrojowa prezydenta i wiceprezydenta. Tryb powoływania i zadania gabinetu. Kongres USA. Pozycja ustrojowa Izby Reprezentantów i Senatu. Relacje między Kongresem a prezydentem. Pozycja ustrojowa Sądu Najwyższego USA.	W1, W2, W3, W4, W5, W6, U1, U2, U3, U4, U5, U6, K1, K2, K3	Ćwiczenia
16.	System polityczny Republiki Federalnej Niemiec jako przykład systemu parlamentarno-kanclerskiego. Ustawa Zasadnicza jako podstawowe źródło prawa. Struktura terytorialna państwa. Najważniejsze zasady ustrojowe. Charakterystyka systemu partyjnego. Rola partii w życiu społeczno-politycznym. Funkcje i skład Zgromadzenia Federalnego. Tryb wyboru i pozycja ustrojowa prezydenta RFN. Sposób powoływania i pozycja ustrojowa kanclerza federalnego. Rząd federalny. Pozycja ustrojowa i sposób wyboru Bundestagu, funkcje Bundestagu. Skład i funkcje Bundesratu. Federalny Trybunał Konstytucyjny.	W1, W2, W3, W4, W5, W6, U1, U2, U3, U4, U5, U6, K1, K2, K3	Ćwiczenia
17.	System polityczny Szwajcarii jako przykład systemu parlamentarno-komitetowego. Zasada jedności władzy. Konstytucja Konfederacji Szwajcarskiej. Specyfika szwajcarskiego federalizmu. Charakterystyka systemu partyjnego. Zgromadzenie Federalne – struktura i pozycja ustrojowa. Sposób wyboru i zadania Rady Narodu i Rady Kantonów. Pozycja ustrojowa Rady Związkowej. Prezydent Federacji. Rada Związkowa a Zgromadzenie. Trybunał Federalny. Instytucje demokracji bezpośredniej.	W1, W2, W3, W4, W5, W6, U1, U2, U3, U4, U5, U6, K1, K2, K3	Ćwiczenia

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
18.	System polityczny Republiki Francuskiej jako przykład sytemu „mieszanego”. Tło uchwalenia konstytucji V Republiki Francuskiej. Struktura terytorialna państwa. Sposób wyboru i pozycja ustrojowa prezydenta. Tryb powoływania i funkcje rządu i premiera. Relacje między legislatywą a egzekutywą. Charakterystyka systemu partyjnego. Parlament V Republiki – sposób wyboru i pozycja ustrojowa Zgromadzenia Narodowego, pozycja i tryb wyboru Senatu. Władza sądownicza. Rada Konstytucyjna.	W1, W2, W3, W4, W5, W6, U1, U2, U3, U4, U5, U6, K1, K2, K3	Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny, Wykład problemowy
Ćwiczenia	Dyskusja, Metoda analizy przypadków, Metoda ćwiczeniowa, Metoda aktywizująca - "burza mózgów"

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Zrealizowanie przez studentkę/studenta przedmiotowych celów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji.
Ćwiczenia	Zrealizowanie przez studentkę/studenta przedmiotowych celów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji. Obecność na zajęciach.

Literatura

Obowiązkowa

1. Bankowicz M., Kosowska-Gąstoł B. (red.), Systemy polityczne. Zagadnienia teoretyczne. Podręcznik akademicki, Kraków 2019.
2. Bankowicz M., Kosowska-Gąstoł B. (red.), Systemy polityczne. Ustroje państw współczesnych. Podręcznik akademicki, Kraków 2020.
3. Żmigrodzki M., Dziemidok-Olszewska B. (red.), Współczesne systemy polityczne, Warszawa 2019.

Dodatkowa

1. Antoszewski A., Herbut R. (red.), Demokracje zachodnioeuropejskie. Analiza porównawcza, Wrocław 2008.
2. Banaszak B., System konstytucyjny Niemiec, Warszawa 2005.
3. Bankowicz M., Demokracja. Zasady, procedury, instytucje, Kraków 2006.
4. Czeszejko-Sochacki Z., System konstytucyjny Szwajcarii, Warszawa 2000
5. Davidson R., Oleszek W., Kongres i kongresmani, Warszawa 1994.
6. Gdulewicz E., Wiesław Skrzydło o ustroju politycznym Francji. Prace wybrane, Lublin 2009
7. Griffith-Traversy M.A. (red.), Demokracja, parlament i systemy wyborcze, Warszawa 2006.
8. Nohlen D., Prawo wyborcze i system partyjny. O teorii systemów wyborczych, Warszawa 2004
9. Osiński J. (red.), Prezydent w państwach współczesnych, Warszawa 2000.
10. Zwierzchowski E. (red.), Opozycja parlamentarna, Warszawa 2000.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30
Ćwiczenia	15
Czytanie wskazanej literatury	45
Przygotowanie do zajęć	30
Przygotowanie do egzaminu	30
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 150
Liczba punktów ECTS	ECTS 5

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
ZPA_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do krytycznego analizowania posiadanej wiedzy oraz dostępnych źródeł i informacji oraz uzupełniania ich w oparciu o ekspertyzy i źródła naukowe
ZPA_K1_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do inicjowania oraz określania w pracy zawodowej i działalności publicznej zadań i działań na rzecz środowiska społecznego, a także sposobów i środków ich realizacji (w szczególności w zakresie zarządzania państwem oraz jego instytucjami)
ZPA_K1_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do uczestniczenia w życiu społeczno-politycznym oraz zarządzania nim korzystając z różnych mediów i sposobów komunikowania
ZPA_K1_U01	Absolwent/ka potrafi wykorzystać podstawową wiedzę teoretyczną i pozyskiwać dane do opisywania, interpretowania, oceniania, analizowania i rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów związanych ze sposobami zarządzania państwem
ZPA_K1_U05	Absolwent/ka potrafi prognozować procesy i zjawiska społeczne związane z obszarem zarządzania państwem (polityczne, prawne, ekonomiczne) z wykorzystaniem standardowych metod i narzędzi właściwych dla nauk o polityce i administracji
ZPA_K1_U06	Absolwent/ka potrafi przygotowywać wystąpienia ustne i brać udział w debacie, w języku polskim i języku obcym o tematyce związanej z zarządzaniem państwem, w trakcie których potrafi omówić zagadnienie szczegółowe z zakresu nauk o polityce i administracji, a także przedstawiać i oceniać różne stanowiska
ZPA_K1_U07	Absolwent/ka potrafi prawidłowo posługiwać się systemami normatywnymi oraz wybranymi normami i regułami (prawnymi, zawodowymi, moralnymi) w celu rozwiązania konkretnego problemu w życiu publicznym (w szczególności problemu związanego ze sposobami zarządzaniem państwem)
ZPA_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie zasady funkcjonowania człowieka w społeczeństwie, w szczególności jako podmiotu konstytuującego organizacje i instytucje polityczne
ZPA_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu różne rodzaje struktur i instytucji społecznych (ze szczególnym uwzględnieniem instytucji politycznych) oraz ich istotne elementy i zasady funkcjonowania, a także sposoby zarządzania nimi
ZPA_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu metody i teorie wyjaśniające relacje między strukturami i instytucjami życia publicznego funkcjonującymi w państwie i społeczeństwie oraz metody i teorie związane ze sposobem zarządzania tymi instytucjami oraz praktyczne zastosowanie tej wiedzy w działalności zawodowej typowej dla osób w nich pracujących
ZPA_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe determinanty i wyzwania związane z konstytuowaniem organizacji i instytucji politycznych, zarządzaniem nimi, w tym pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego
ZPA_K1_W06	Absolwent/ka zna i rozumie zagadnienia związane z wpływem globalizacji i postępu naukowo-technologicznego na procesy społeczno-polityczne i funkcjonowanie oraz sposób zarządzania organizacjami politycznymi, w tym instytucjami państwowymi
ZPA_K1_W07	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym normy i przepisy prawa regulujące funkcjonowanie oraz zarządzanie organizacjami i instytucjami politycznymi i sposoby ich stanowienia
ZPA_K1_W08	Absolwent/ka zna i rozumie fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji i wynikające z nich konsekwencje i wyzwania dla funkcjonowania człowieka w systemie społecznym, ze szczególnym uwzględnieniem systemu politycznego i sposobu zarządzania nim
ZPA_K1_W11	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym wyzwania związane z ekonomicznymi, prawnymi i etycznymi uwarunkowaniami działalności zawodowej typowej dla absolwenta kierunku zarządzanie państwem